

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **R. A. T.**
st. příslušnost: E.
t. č. pobytem X

proti
žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**
sídlem Kounicova 24, 611 32 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 12. 2023, č. j. KRPB-245913-13/ČJ-2023-060022-Z,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobkyně *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované *se nepřiznává* právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná zajistila žalobkyni na 32 dnů za účelem jejího předání do Rumunska podle nařízení Dublin III. Žalobkyně namítá, že žalovaná při jejím zajištění nepostupovala dostatečně pečlivě, neposoudila řádně potenciální nedostatky rumunského azylového systému a nezabývala se dostatečně alternativami k zajištění ani dopady zajištění do rodinného života žalobkyně. Soud níže vysvětlí, proč žalobkyně s těmito námitkami neměla úspěch.

II. Rozhodnutí žalované a související skutkové okolnosti

2. Žalobkyně přicestovala do Česka ukrytá v nákladovém prostoru návěsu kamionu s rumunskou evidenční značkou. Dne 6. 12. 2023 ji spolu s dalšími osmi cizinci v tomto kamionu objevila policie. Žalobkyně u sebe neměla cestovní doklad ani doklad, který by ji opravňoval k pobytu. Lustrací v systému EURODAC policie zjistila, že žalobkyně je žadatelkou o mezinárodní ochranu v Rumunsku.
3. Při podání vysvětlení žalobkyně za přítomnosti tlumočníka do amharského jazyka uvedla, že z E. vycestovala spolu s rodiči ve svých čtyřech letech do sousední Etiopie, kde od té doby žila. Koncem října roku 2023 odjela za pomoci převaděčů do Súdánu. Poté cestovala přes několik dalších afrických států a následně lodí. Neví ale kam. Pokračovala různými auty přes další jí neznámé země. V jedné z nich ji chytila policie, sebrala jí otisky prstů a na druhý den ji propustila. To se stalo asi před dvěma týdny. Poté ji převaděč pomohl nasednout do nákladního vozidla, ve kterém ji kontrolovala česká policie. Chtěla do Německa, kde zamýšlela pracovat a studovat. O azyl nikde nežádala. V Rumunsku byla pouhý den. Podepsala tam nějaké papíry, ale neví, o co šlo. Zacházeli s ní slušně. Vrátit se tam ale nechce, chce do Německa. V Česku ani jinde v Evropě nikoho nemá. Rodina žije pouze v Etiopii. Nechce zde zůstat. K dispozici má asi 200 EUR.
4. Rozhodnutím ze dne 7. 12. 2023, č. j. KRPB-245913-13/ČJ-2023-060022-Z („rozhodnutí žalované“), žalovaná zajistila žalobkyni podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, za účelem jejího předání do státu určeného nařízením Dublin III. Dobu zajištění stanovila na 32 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, tj. od 6. 12. 2023 do 6. 1. 2024.
5. Důvodem zajištění žalobkyně byla existence vážného nebezpečí útěku podle čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III. Žalobkyně totiž přicestovala bez dokladů, v úkrytu kamionu. Navíc měla v úmyslu pokračovat v neoprávněném překračování hranic až do Německa. Žalobkyně nemluví česky a nemá zde žádné zázemí. Ani dostatečné prostředky k tomu, aby si jej zajistila.
6. Mírnější donucovací opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců žalovaná neshledala účelnými. Žalobkyně vstoupila na území Česka neoprávněně, nemá zde adresu pobytu ani finanční prostředky, které by jí umožnily hradit náklady svého pobytu. Projevila úmysl nevrátit se dobrovolně do Rumunska.
7. Žalovaná se zabývala také otázkou, zda by předání žalobkyně do Rumunska neodporovalo čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Konstatovala, že Rumunsko je členským státem EU a má povinnost dodržovat příslušné azylové předpisy a základní práva žadatelů o azyl. Žalovaná neví o žádném rozhodnutí Ministerstva vnitra či jiného správního orgánu, soudu či orgánu na unijní úrovni, který by deklaroval existenci systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku. Ani žalobkyně v tomto ohledu žádné konkrétní problémy neuvedla. Žalovaná vycházela z *Informace Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky* ze dne 14. 7. 2023, která popisuje rumunský azylový systém. Žádné závažné problémy s přijímáním žadatelů o mezinárodní ochranu z něj neplnou.
8. Dobu zajištění žalované stanovila s ohledem na lhůty podle čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III. Lhůta jeden měsíc začala běžet ode dne nalezení shody v systému EURODAC, tj. od 6. 12. 2023. Doba prvotního zajištění tedy končí dne 6. 1. 2024. Proto ji žalovaná stanovila

na 32 dnů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 Azs 11/2015-32).

III. Žaloba

9. Rozhodnutí žalované je podle žalobkyně šablonovité. Nestojí na řádném zohlednění její individuální situace a řádně zjištěném skutkovém stavu.
10. V řízení žalovaná využila tlumočnicka do amharského jazyka, který není oficiálním jazykem E. Žalovaná ani nezkoumala, jakým jazykem se žalobkyně domluví natolik, aby dokázala chápat význam řízení, které se s ní vede.
11. Žalobkyně nesouhlasí se svým předáním do Rumunska. Nechtěla tam žádat o mezinárodní ochranu. Ani to vědomě neudělala. Pouze tam podepsala dokumenty, jejichž obsahu však nerozuměla. Na výsledek dublinského řízení by počkala v pobytovém středisku. Nemá v úmyslu uprchnout. Je naopak ráda za pobyt v zemi, kde jí nehrozí nebezpečí.
12. Žalovaná nemá povinnost předat žalobkyni do Rumunska. Podle čl. 24 odst. 1 nařízení Dublin III má pouze možnost požádat o převzetí osoby zpět. Je to ale otázka správního uvážení, které by mělo mít svůj odraz v odůvodnění rozhodnutí.
13. Žalobkyně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, ze kterého dovozuje povinnost žalované řádně se zabývat možnými alternativami k detenci dříve, než přistoupí k zajištění. Žalovaná má povinnost zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince a charakter cizincem porušené povinnosti. Zajištění má být nejzazší možností, nelze-li využít mírnějších opatření. Žalovaná nedostala požadavkům plynoucím z judikatury. Úmyslem žalobkyně nebylo porušit zákon. Žalovaná by měla zohlednit její věk, který je blízký věku mladistvých, a její zranitelnost spojenou s traumatizující cestou do Evropy.
14. Rozhodnutí žalované neobsahuje posouzení, zda by předání žalobkyně do Rumunska nebylo nepřiměřeným zásahem do jejího práva na soukromý a rodinný život. Žalobkyně odkazuje na kritéria pro toto posouzení dovozená judikaturou Evropského soudu pro lidská práva a navazující judikaturou Nejvyššího správního soudu ve vztahu k čl. 17 nařízení Dublin III.
15. Předání žalobkyně do Rumunska by pro ni představovalo vážnou újmu související se špatnými přijímacími podmínkami pro žadatele o mezinárodní ochranu. V uprchlických zařízeních panují nehygienické podmínky, dochází k nekontrolovatelnému šíření různých infekčních onemocnění a parazitů. Příděly jídla jsou omezené. To podle žalobkyně nasvědčuje existenci systémových nedostatků dosahujících úrovně špatného zacházení odporujícího čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Žalovaná má povinnost obeznámit se s fungováním azylového systému státu, do kterého zamýšlí předat cizince. Stručné konstatování žalované, že Rumunsko je bezpečnou zemí, která dodržuje příslušné právní předpisy, a že tudíž předání žalobkyně nic nebrání, nemůže obstát.
16. Žalovaná se v rozporu s judikaturou věnovala pouze hodnocení právního systému Rumunska, aniž by jej hodnotila materiálně. Žalobkyně odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 4. 2020, č. j. 60 Az 18/2020-25, ve kterém soud uvedl, že pouhé konstatování, že žadatelé mají nárok na stejné materiální podmínky – jídlo, ubytování, sociální podporu, zdravotní péči a psychologickou pomoc, nestačí, pokud žalobce poukazuje na konkrétní materiální nedostatky. Je naopak nezbytné, aby se žalovaná v takovém případě

zabývala konkrétními námitkami cizince a učinila ve vztahu k nim dostatečná skutková zjištění. K tomu v tomto případě nedošlo.

IV. Vyjádření žalované

17. Žalovaná k námitce ohledně tlumočení uvedla, že žalobkyně žádala, aby mohla podat vysvětlení v amharském jazyce. Souhlasila s tlumočením do tohoto jazyka v průběhu řízení.
18. Porovnání otisků v systému EURODAC jednoznačně ukázalo, že žalobkyně dne 28. 11. 2023 požádala o mezinárodní ochranu ve městě Nadlac v Rumunsku. S odkazem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, žalovaná uvedla, že smyslem řízení o zajištění není konečné posouzení otázky, zda má cizinec vycestovat z Česka, ale pouze vytvoření podmínek, aby se tento účel mohl naplnit a aby jej cizinec předem nezmařil tím, že se bude skrývat nebo jinak vyhýbat realizaci předání. Žalobkyně v průběhu řízení uvedla, že jejím úmyslem je pokračovat v cestě do Německa, kde chce pracovat a studovat, a že se do Rumunska nehodlá vrátit. Proto žalovaná přistoupila k jejímu zajištění. Zemi příslušnou k posouzení žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu určí Ministerstvo vnitra v jiném řízení.
19. Žalovaná se zabývala také tím, zda by v případě žalobkyně nepostačovalo uložení některé z alternativ k zajištění podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Dospěla však k závěru, že nikoli. Kromě toho žalovaná zhodnotila, že zajištění nebude nepřiměřeným zásahem do soukromého nebo rodinného života žalobkyně.
20. V odůvodnění rozhodnutí se žalovaná zabývala také otázkou existence systémových nedostatků rumunského azylového řízení a přijímacích podmínek. Svůj závěr, že nedostatky, které by dosahovaly intenzity špatného zacházení, rumunský azylový systém nevykazuje, řádně zdůvodnila. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 96/2017-87, plyne, že deklarace systémových nedostatků ve vztahu k určitému členskému státu připadá do úvahy pouze tam, kde je z okolností nutně známých zajišťujícímu orgánu jednoznačné, že dotyčného cizince nelze zajistit podle nařízení Dublin III za účelem jeho předání, protože takové předání by odporovalo lidskoprávním standardům. To ale není případ Rumunska.
21. Žalovaná vycházela z materiálu Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 14. 6. 2023, který je součástí spisu. Tento dokument popisuje rumunský azylový systém. Na jeho podkladě žalovaná dospěla k závěru, že žalobkyni v Rumunsku nehrozí špatné zacházení. Ani sama žalobkyně ostatně žádné námitky vůči rumunskému azylovému systému v řízení neuváděla. Do Rumunska v současnosti běžně probíhají transfery z Česka. Dne 20. 12. 2023 žalovaná obdržela informaci, že Rumunsko uznalo svou příslušnost.

V. Posouzení věci

22. Žaloba *není důvodná*.
23. Co se týká rozsahu přezkumu, soud postupoval v souladu s požadavky rozsudku Soudního dvora EU ze dne 8. 11. 2022 ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*. Z něho je nutno z dovozovat, že správní soud má povinnost při přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince přihlížet i k vadám a nezákonnostem rozhodnutí, které zjistí sám, bez ohledu na námitky uplatněné žalobcem. V řízení o přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince se proto s ohledem na specifika institutu zajištění neuplatní pravidlo soudního přezkumu v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 soudního

řádu správního) a správní soud má povinnost identifikovat případné další nezákonnosti zajištění (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 11. 2022, č.j. 34 Az 36/2022-32, č. 4439/2022 Sb. NSS). V uvedených intencích soud přistoupil k posouzení zákonnosti zajištění žalobkyně.

24. Stěžejní podmínkou zákonnosti zajištění cizince je skutečnost, že zajištění sleduje konkrétní účel a že naplnění tohoto účelu je reálné. Dále musí existovat konkrétní zákonem stanovený důvod pro zajištění cizince. Zajištění musí být rovněž nezbytné (nepostačuje mírnější donucovací opatření) a přiměřené (z hlediska své délky). Přitom je nutné, aby správní orgány v průběhu zajištění s náležitou pečlivostí zkoumaly, zda důvody zajištění trvají [viz čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III a § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců]. Soud se splněním uvedených podmínek zajištění žalobkyně zabýval a dospěl k níže uvedeným závěrům.

a. Zajištění žalobkyně mělo svůj účel a naplnění tohoto účelu bylo reálné

25. Nařízení Dublin III stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu. Jeho cílem a účelem je tedy zajistit, aby žádost o mezinárodní ochranu podanou cizincem posuzoval vždy jeden k tomu příslušný členský stát (čl. 3 odst. 1 nařízení Dublin III). Nachází-li se žadatelé o mezinárodní ochranu v jiném státě než ve státě, který je k posouzení jejich žádosti příslušný, pak je třeba je do tohoto státu přemístit.
26. Předmětem soudního přezkumu v této věci ovšem není samotné rozhodnutí o předání žalobkyně do Rumunska, resp. rozhodnutí o určení státu příslušného k posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu. O tom bude rozhodovat Ministerstvo vnitra v samostatném řízení. V tuto chvíli je na stole pouze rozhodnutí o zajištění žalobkyně za účelem jejího předání do Rumunska, které žalovaná toliko *předběžně* považuje za příslušný stát na základě výsledku lustrace v systému EUODAC (evropský systém pro porovnávání otisků prstů žadatelů o mezinárodní ochranu, zřízený na podkladě nařízení č. 604/2013). Ten totiž na základě shody otisků prstů ukázal, že Rumunsko žalobkyni eviduje jako žadatelku o mezinárodní ochranu.
27. Námitky, kterými žalobkyně brojí proti samotnému předání do Rumunska, proto nemají pro posouzení zákonnosti jejího zajištění relevanci. Není podstatné, zda žalobkyně vědomky či nevědomky podala v Rumunsku žádost o mezinárodní ochranu. Stejně tak nejsou v tomto řízení na místě úvahy ohledně povinnosti nebo možnosti Ministerstva vnitra požádat Rumunsko o převzetí. To platí i pro námitky týkající se posouzení dopadů předání žalobkyně do jejího soukromého nebo rodinného života, které by eventuálně mohly mít relevanci jen ve vztahu k postupu podle tzv. diskrečního ustanovení obsaženého v čl. 17 nařízení Dublin III. Všechny tyto námitky mají své místo až v dublinském řízení, jehož výsledkem má být určení příslušného státu. Soud se jimi proto nezabýval, neboť se svým obsahem mívají s předmětem řízení.
28. Pro možnost zajištění žalobkyně je rozhodné pouze to, že žalovaná objevila shodu v systému EUODAC, který vede záznamy všech žadatelů o azyl. Tím se „aktivovala“ pravomoc České republiky postupovat podle nařízení Dublin III a požádat Rumunsko o její převzetí. *Zajištění žalobkyně pro účely přemístění do Rumunska tedy plnilo svůj účel.* Směřovalo k předání žalobkyně do Rumunska, které by podle předběžného posouzení policie mělo mít příslušnost k posouzení žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu.

29. Dále se soud zabýval tím, zda je naplnění tohoto účelu v případě žalobkyně reálné. O zajištění cizince za účelem jeho předání do jiného členského státu Evropské unie příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu nelze rozhodnout, je-li evidentní, že cizince nebude možné do tohoto státu předat ve lhůtách stanovených v čl. 28 nařízení Dublin III. Při posouzení reálnosti přemístění žalobkyně do Rumunska je nutné mimo jiné posoudit, zda ve vztahu k tomuto členskému státu neexistují *závažné důvody se domnívat, že tam dochází k systematickým (systémovým) nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny EU*, tj. zda není dána výluka podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. V takovém případě by totiž mohla existovat pochybnost ohledně existence reálného předpokladu navrácení.
30. V usnesení ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve vztahu ke zkoumání systémových nedostatků v řízení o zajištění cizince uvedl, že správní orgány nemusejí v každém jednotlivém rozhodnutí o zajištění podle § 129 zákona o pobytu cizinců výslovně zdůvodňovat, zda ve státě, kam má cizinec při předání zamířit, k těmto nedostatkům v azylovém řízení dochází, či nikoliv. Nejvyšší správní soud uvedl, že: „[p]okud účastník řízení systémové nedostatky v řízení o zajištění nenamítal a správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k takovým nedostatkům ve státě předání nedochází, případně o nich nepanují ani důvodné pochybnosti, není nutné, aby své úvahy na dané téma v odůvodnění rozhodnutí výslovně uváděl. (...) S ohledem na zásadu vzájemné důvěry členských států, má správní orgán povinnost otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat i bez námítky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti.“ (zvýraznil krajský soud).
31. V citovaném rozhodnutí rozšířený senát poukázal na to, že k rozhodování o samotném přemístění nemá příslušnost žalovaná, ale Ministerstvo vnitra. Žalovaná má v řízení o určení příslušnosti podle nařízení Dublin III pomocnou úlohu a jejím úkolem je při splnění zákonem stanovených podmínek zajistit osobu, kterou má Česká republika předat do příslušného členského státu. Proto neshromažďuje takové podklady jako ministerstvo. Žalovaná při posuzování naplnění účelu zajištění může vycházet z obecně známých skutečností o nedostacích azylového systému dané země, z poznatků ze své úřední činnosti a také z výpovědí zajištěných cizinců. Jen ve sporných situacích pak má povinnost si podklady potřebné pro posouzení této otázky vyžádat.
32. U většiny zemí v dublinském systému nelze mít za to, že by vykazovaly systémové nedostatky. Proto v rozhodnutí žalované zpravidla v tomto směru postačí toliko obecná úvaha. I nadále totiž platí zásada vzájemné důvěry mezi členskými státy EU. Dodržování základních lidských práv je zde vyvratitelnou domněnkou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28). V případě Rumunska obecně nelze říct, že by v tomto ohledu patřilo mezi „problémové“ členské státy a že by zde tedy existovaly natolik závažné systémové nedostatky, pro které by bylo na místě přemístění žadatele v každém případě vyloučit. Rozhodnutí žalované zároveň obsahuje přezkoumatelnou úvahu o tom, proč v případě Rumunska po předběžném posouzení neshledala existenci systémových nedostatků, které by na první pohled (*prima facie*) bránily zajištění žalobkyně. Ani žalobkyně při podání vysvětlení neuváděla žádné konkrétní informace týkající se rumunského azylového systému nebo tamních přijímacích podmínek, ke kterým by žalovaná měla následně přihlídnout. Naopak žalobkyně uvedla, že s ní v Rumunsku zacházeli slušně. Žalovaná tak neměla důvod zabývat se případnou existencí

systémových nedostatků ve větší míře podrobnosti, než to učinila. Odkaz žalobkyně na rozsudek plzeňského soudu je z toho důvodu nepřipadný.

33. Žalovaná v odůvodnění svého rozhodnutí i ve vyjádření k žalobě ve vztahu k rumunskému azylovému systému odkazuje na informaci Ministerstva vnitra ze dne 14. 6. 2023. *Soud však zjistil, že tato informace není součástí správního spisu. Ze spisového přehledu plyne, že jí ani nikdy nebyla.* Bylo by samozřejmě žádoucí, aby spisový materiál obsahoval podklady, se kterými žalovaná pracuje. Za jiných okolností by to samo o sobě mohlo vést ke zrušení rozhodnutí pro chybějící oporu ve spisu. V tomto případě však absence uvedeného podkladu nezakládá vadu vedoucí ke zrušení rozhodnutí. Závěr žalované o neexistenci systémových nedostatků totiž nestojí výhradně na informacích plynoucích z materiálu ministerstva. Na tento materiál žalovaná ve svém rozhodnutí odkazuje podpůrně. *Její odůvodnění ob stojí i bez stručné pasáže, ve které se opírá o uvedenou informaci ministerstva.* V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná odkazuje zejména na to, že české soudy ani orgány na unijní nebo mezinárodní úrovni dosud neměly žádné zásadní výhrady vůči rumunskému azylovému systému. Vycházela tedy z informací, které zná ze své úřední činnosti. Jak plyne z výše citované judikatury, takový postup je dostatečný v případě země, o které se obecně neví, že by tam v azylovém řízení docházelo k problémům dosahujících úrovně špatného zacházení.
34. Až v žalobě žalobkyně poukazuje na nedostatečné materiální, zejména pak hygienické podmínky v rumunských uprchlických zařízeních. Toto své tvrzení však nedokládá odkazem na žádný dokument, který by jej potvrzoval. Problémy s hygienou v přijímacích nebo pobytových zařízeních jsou jistě nežádoucí. Bez dalšího ale nelze tvrdit, že by naplnily vysoký práh závažnosti, který se vyžaduje pro závěr o existenci systémových nedostatků systémové povahy ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.
35. Pokud tedy žalobkyně ani v podané žalobě netvrdila konkrétní skutečnosti, které by vzbuzovaly pochybnosti, že Rumunsko trpí systémovými nedostatky v azylovém řízení, popř. že žalobkyni osobně v této zemi hrozí újma, neměla žalovaná povinnost provádět rozsáhlé šetření a shromažďovat o situaci v Rumunsku podklady. Mohla se spokojit s tím, že neví o případech (z její praxe ani z judikatury), které by zavadávaly pochybnost o existenci systémových nedostatků v rumunském azylovém řízení.
36. Přisvědčit nelze ani námitce, že žalovaná dostatečně nezohlednila zranitelnost žalobkyně plynoucí z jejího věku a traumatické cesty do Evropy. Žalobkyni je 30 let. Stěží ji proto lze považovat za osobu věku blízkého věku mladistvých, jak namítá. Při podání vysvětlení navíc ohledně své cesty neuvedla nic, z čeho by žalovaná mohla dovodit, že se jedná o zranitelnou osobu. Soud si uvědomuje, že cizinci cestující do Evropy za pomoci převaděčů mají za sebou strastiplnou cestu v nevyhovujících podmínkách, která může na jejich těle nebo duši zanechat šrámy. To však neznamená, že by taková cesta každého cizince činila zranitelným do té míry, aby v řízení o zajištění vyžadoval zvláštní záruky plynoucí z tohoto postavení. Všechno bude záležet na každém jednotlivém životním příběhu. V případě žalobkyně ovšem nevyšlo najevo nic, co by žalovanou mělo vést k tomu, aby ji považovala za zranitelnou osobu a přihlédla k tomu při svých úvahách vedoucích k jejímu zajištění.

b. Pro zajištění žalobkyně existovaly důvody

37. Cizince nelze zajistit pouze proto, že se vůči němu postupuje podle nařízení Dublin III (čl. 28 odst. 1). Zajištění však může odůvodňovat existence vážného nebezpečí útěku (č. 28 odst. 2 nařízení Dublin III). Zákon o pobytu cizinců v § 129 odst. 4 uvádí demonstrativní výčet situací, které lze za existenci vážného nebezpečí útěku považovat. Jedná se zejména o:

neoprávněný pobyt na území, dřívější vyhýbání se předání do příslušného státu, vyjádření či zjevnost úmyslu nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do příslušného členského státu, jakož i situaci, že má být cizinec přemístěn do členského státu, který s Českou republikou přímo nesousedí, cizinec není oprávněn do tohoto státu samostatně cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.

38. Žalovaná existenci vážného nebezpečí útěku v případě žalobkyně shledala proto, že žalobkyně naplnila hned několik zákonem stanovených kritérií. A sice neoprávněnost pobytu na území, jakož i úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do příslušného státu, kterým má být Rumunsko. Žalobkyně totiž přicestovala v úkrytu kamionu, neměla žádné platné doklady ani oprávnění k pobytu. Zároveň výslovně uvedla, že cílem její cesty je Německo a že se do Rumunska vrátit odmítá. Tyto konkrétní skutkové okolnosti i podle soudu jednoznačně ukazují na existenci vážného nebezpečí útěku, resp. vážnou nepravděpodobnost jejího dobrovolného návratu do příslušného státu. Důvody pro zajištění žalobkyně za účelem jejího přemístění do příslušného státu (Rumunska) tedy existovaly. Na tom nemůže nic změnit ani v žalobě deklarovaná ochota žalobkyně setrvat v pobytovém zařízení a dobrovolně vyčkat na své předání. Toto tvrzení odporuje obsahu protokolu o podání vysvětlení.

c. Zajištění žalobkyně splňovalo podmínku nezbytnosti a přiměřenosti

39. Před rozhodnutím o zajištění je třeba vždy zvážit možnost využití mírnějších donucovacích opatření, tzv. alternativ zajištění. Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců se počítá s následujícími alternativami: a) povinnost oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly; b) finanční záruka; c) povinnost osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo d) povinnost zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.
40. Možnost uložení mírnějších donucovacích opatření je nutno zvažovat vždy na základě konkrétních okolností případu. Zjištěné skutkové okolnosti však nenasvědčují tomu, že by v případě žalobkyně vůbec přicházelo do úvahy uložení některé z alternativ zajištění. Byly zde totiž důvodné obavy, že by takový postup nebyl s ohledem na sledovaný cíl (přemístění žalobkyně do Rumunska) účinný a existujícímu riziku jejího útěku by nezabránil.
41. Žalobkyně nedisponovala dostatečnými finančními prostředky, neměla v Česku žádné ubytování a neměla zde ani příbuzné nebo známé, kteří by jí mohli pomoci buď složením finanční záruky místo ní nebo poskytnutím adresy. Žalobkyně tak nemohla ohlásit adresu místa svého pobytu (a v tomto místě se zdržovat). V Česku žádný pobyt neměla a nešlo předpokládat, že by ho v dohledné době získala. Nepřicházelo proto v úvahu ani uložení povinnosti hlásit se policii ve stanovené době. Tato povinnost totiž předpokládá existenci pobytu na území Česka. Tento předpoklad žalobkyně nesplnila. Vzhledem k tomu, že žalobkyně nedisponovala dostatečnými finančními prostředky, nepřipadalo v úvahu ani složení finanční záruky. Žalobkyně zároveň ani netvrdila, že by za ni mohl složit peněžní prostředky někdo jiný.
42. Pokud žalobkyně nedisponovala dostatečnými finančními prostředky, nemohla si na území České republiky ani zajistit ubytování. Nebyl zde předpoklad, že by se za účelem získání potřebných finančních prostředků mohla nechat zaměstnat. S ohledem na jednání

žalobkyně, které předcházelo jejímu zajištění, zde zároveň byly důvodné pochybnosti o tom, že by se žalobkyně zdržovala v místě určeném policií (tj. například v přijímacím nebo pobytovém středisku pro žadatele o mezinárodní ochranu) a ve stanovené době byla na tomto místě za účelem provedení pobytové kontroly. Žalobkyně vstupem na území Česka bez platného cestovního dokladu a oprávnění k pobytu porušila právní předpisy a jednala přitom tak, aby se tuto skutečnost nepodařilo odhalit (cestovala za pomoci převaděče v úkrytu kamionu). Zároveň výslovně deklarovala, že bude směřovat do Německa a do Rumunska se dobrovolně nevrátí.

43. Obdobně ve vztahu k alternativám zajištění argumentovala i žalovaná na s. 4 a 5 svého rozhodnutí. Její úvahy jsou s ohledem na konkrétní okolnosti věci dostatečné. V obdobných případech tzv. tranzitní migrace přes Česko většinou cizinci bez jakýchkoliv dokladů, finančních prostředků a vazeb na zdejší území nebudou splňovat podmínky pro využití zvláštních opatření. Žalovaná tuto možnost dostatečně posoudila s ohledem na individuální okolnosti věci a zdůvodnila, proč bylo v případě žalobkyně nezbytné rovnou přistoupit k jejímu zajištění. Závěr žalované, že by uložení některé z alternativ zajištění nedostačovalo k dosažení účelu zajištění, proto byl správný.
44. Pro úplnost soud dodává – jak plyne z výše uvedeného –, že žalobkyně není zranitelnou osobou, u níž by případně mohly být na místě úvahy o nepřiměřenosti zajištění v zařízení pro zajištění cizinců. Žalobkyně je mladou ženou, bez vážnějších zdravotních problémů. Proto se v jejím případě omezení osobní svobody v zařízení pro zajištění cizinců, pro něž tu byly zákonné důvody, nejeví nepřiměřeným.

d. Doba zajištění žalobkyně odpovídala stanoveným kritériím

45. V případě zajištění cizince podle nařízení Dublin III je nutno zohlednit obecné pravidlo, že „zajištění musí být co nejkratší a nesmí trvat déle než po dobu, která je nezbytná k provedení požadovaných správních řízení do doby provedení přemístění“ do příslušného státu (čl. 28 odst. 3).
46. Nařízení Dublin III nestanoví výslovnou maximální dobu zajištění cizince. V prvním pododstavci čl. 28 odst. 3 pouze obecně říká, že „zajištění musí být co nejkratší a nesmí trvat déle než po dobu, která je nezbytná k provedení požadovaných správních řízení do doby provedení přemístění“ do příslušného státu. V čtvrtém pododstavci pak toto ustanovení uvádí, že cizince nelze zajistit po marném uplynutí lhůty pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět (*jeden měsíc* od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu), respektive po marném uplynutí lhůty pro realizaci přemístění.
47. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 Azs 11/2015-32, se kterým správně pracuje i žalovaná, z těchto lhůt lze dovodit i maximální doby trvání jednotlivých fází zajištění cizince za účelem jeho předání podle nařízení Dublin III. Tyto maximální doby je nutné respektovat již při stanovení doby zajištění cizince v rozhodnutí o jeho prvotním zajištění, což je i případ žalobkyně. Tato doba tedy nesmí překročit jeden měsíc od podání žádosti o mezinárodní ochranu na území České republiky, resp. v tomto případě (ve kterém se řízení o předání zahajuje *ex officio*, viz § 11 odst. 2 zákona o azylu) od nalezení shody v systému EURODAC (čl. 24 odst. 2 nařízení Dublin III).
48. Žalovaná zajistila žalobkyni na 32 dnů, od 6. 12. 2023 do 6. 1. 2024. Žalovaná tedy stanovila dobu zajištění v přípustných mezích plynoucích z čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III. V tomto ohledu proto její rozhodnutí také obстоjí.

e. Ani další námitky žalobkyně nejsou důvodné

49. Soud nemohl přisvědčit ani námitce žalobkyně týkající se tlumočení. Žalobkyně konkrétně namítá, že měla k dispozici tlumočníka do amharského jazyka, který není úředním jazykem v E. Žalovaná podle ní nezkoumala, jakému jazyku žalobkyně rozumí.
50. Nařízení Dublin III nevyžaduje, aby měl cizinec k dispozici tlumočníka do úředního jazyka země, ze které pochází. Podle čl. 5 odst. 4 musí být osobní pohovor proběhnout v jazyce, *jemuž žadatel rozumí, nebo o němž se lze důvodně domnívat, že mu rozumí, a v němž je schopen komunikovat*. V případě nutnosti členská státy zajistí tlumočníka, který dokáže zabezpečit dostatečnou komunikaci mezi žadatelem a osobou, která osobní pohovor vede.
51. Toto ustanovení míří na pohovor prováděný s žadatelem o mezinárodní ochranu v řízení o určení státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedené pravidlo však jistě lze vztáhnout také na podání vysvětlení předcházející zajištění cizince za účelem jeho přemístění. I zde je totiž pro řádné zjištění skutkového stavu nutné, aby se policie dokázala s dotyčným cizincem domluvit a zjistit informace nezbytné k tomu, aby vůbec mohla posoudit naplnění veškerých podmínek pro rozhodnutí o jeho zajištění.
52. V tomto případě však obsah spisu nenaznačuje, že by žalovaná nezjišťovala, jakým jazykem žalobkyně mluví. Naopak se žalobkyně sepsala protokol o podání vysvětlení, ve kterém se jí zeptala, jakými jazyky se domluví. Žalobkyně odpověděla, že amharsky. Z obsahu protokolu je zároveň zřejmé, že žalobkyně dokázala odpovědět na kladené otázky a dostatečně popsat svou cestu z Etiopie do Evropy. K dispozici přitom měla tlumočníka z amharského jazyka, který sice není úředním jazykem v E., ale je úředním jazykem v Etiopii, kde žalobkyně od svých čtyř let žila. Je proto nepochybné, že tomuto jazyku dostatečně rozuměla. Ostatně ani z podané žaloby neplyne opak. Žalobkyně nenamítá, že by se s tlumočníkem nedokázala domluvit. Neuvádí, že by některé informace obsažené v odůvodnění rozhodnutí žalované neodpovídaly skutečnosti. Soud proto nedospěl k závěru, že by neměla k dispozici efektivní tlumočení a že by tak v řízení došlo k vážnému zásahu do jejích procesních práv.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

53. Soud žalobu pro nedůvodnost zamítl (§ 78 odst. 7 soudního řádu správního).
54. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.
55. Pro úplnost soud dodává, že nerozhodoval o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku její žalobě. Vzhledem k tomu, že pro rozhodnutí ve věci samé má soud v tomto případě mnohem kratší lhůtu než pro rozhodnutí o odkladném účinku, postrádá návrh na jeho přiznání ve vztahu k žalobě pro zajištění praktický smysl.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší*

správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 5. ledna 2024

Martin Kopa, v.r.
samosoudce